

“Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun Teklifi” TÜSİAD Görüşü

TÜSİAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

1. Yurt dışı kaynaklı kazançlar için istisna düzenlemesi

Son yıllarda uluslararası vergi ortamını derinden etkileyen gelişmeler meydana gelmiştir.

Özellikle uluslararası vergi planlanmasının önlenmesi için ulusal ve uluslararası mevzuatta değişiklikler öngören, G20 ve OECD'nin yürüttüğü Matrah Aşındırılması ve Kazanç Aktarımı (BEPS) Eylem Planı birden fazla ülkede faaliyet gösteren şirketlerin mevcut vergi uygulamalarını gözden geçirerek değiştirmelerini zorunlu kılmıştır. Aksi halde, faaliyette buldukları ülkelerde ağır vergi yükümlülükleri ve yaptırımlarla karşılaşmaları riski ortaya çıkacaktır.

Bu şirketlerin, uluslararası vergi alanındaki yeni yükümlülüklerle uyumlarının sağlanabilmesi için faaliyette buldukları ülkelerde sermaye ve ortaklık yapılarını değiştirmeleri; bu kapsamda, yeni şirket kuruluşu, birleşme, bölünme, iştirak satışı, tasfiye ve kar dağıtımını gibi yeniden yapılanma maksatlı işlemleri gerçekleştirmeleri zorunluluğu doğmuştur.

Varlık Barışı düzenlemeleri çerçevesinde bu işlemlerin vergi yükü oluşturmadan gerçekleştirilmesine izin veren bir düzenlemenin yapılmasında büyük fayda bulunmaktadır. Yurt dışında faaliyet gösteren şirketlerin gerek yurt dışında gerekse Türkiye'deki vergi uyumunun sağlanması ve güçlendirilmesi bu işlemlerin bir an önce gerçekleştirilmesine bağlıdır ve desteklenmelidir.

Ashında, 2009 yılında uygulanan varlık barışına ilişkin 5811 sayılı Kanun'da bu maksatta da hizmet edebilecek bir hüküm bulunmaktayken, TBMM'ne sunulan Kanun Teklifi'nde söz konusu hükme yer verilmemiştir.

5811 sayılı Kanun'un ilgili hükmü aşağıdaki gibidir:

“GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumların;

a) Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumlara ilişkin iştirak hisselerinin satışından doğan kazançları,

b) Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumlardan elde ettikleri iştirak kazançları,

c) Yurt dışında bulunan işyeri ve daimi temsilcileri aracılığıyla elde ettikleri ticari kazançları, 30/4/2009 tarihine kadar elde edilenler de dahil olmak üzere, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/5/2009 tarihine kadar Türkiye'ye transfer edilmesi kaydıyla gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır.

(2) Tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumların kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumların tasfiyesinden doğan kazançları, 31/10/2009 tarihine kadar Türkiye'ye transfer edilmiş olması kaydıyla gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.”

5811 sayılı Kanun'un geçici 1'inci maddesinin yukarıda belirttiğimiz gerekçelerle Kanun Teklifi'ne ilave edilmesi yararlı olacaktır. Ancak, madde bu haliyle BEPS nedeniyle ortaya çıkan ihtiyaçları tam olarak karşılamaktan uzak olduğundan, maddeye aşağıdaki (3) numaralı fıkranın da eklenmesini öneriyoruz.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road
Chaoyang District Beijing 10025 P.F
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

ÖNERİLEN FIKRA (3) Tam mükellef gerçek kişi ve kurumların yurt dışında bulunan doğrudan veya dolaylı iştiraklerinin yeni şirket kuruluşu, birleşme, bölünme, devir, hisse değişimi, tasfiye ve benzeri grup içi yeniden yapılanma işlemi karşılığı elden çıkarılması ve bu şekilde doğan kazançlarının dağıtılması sonucu elde edilen kazançlar kontrol edilen kurum kazancı koşullarını sağlayanlar da dahil olmak üzere 31/12/2016 tarihine kadar gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır.

2. Matrah artırım

a) Kapsamla ilgili konular

Kanun Teklifiyle, hem vergi barışı düzenlemelerinin hem de varlık barışı düzenlemelerinin kapsamak istendiği, kapsamın olabildiğince geniş tutulmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır. Bu amaca uygun olarak aşağıdaki vergi ve vergi benzerlerinin de kapsama alınması önerilmektedir:

aa) Gelir/kurumlar vergisi stopajları

Kanun teklifiyle ücret, kira, yıllara sari inşaat işleriyle ilgili istihkaklar ve yurt içinde yapılan bazı serbest meslek ödemeleri üzerinden yapılan stopajlar kapsama alınmıştır. Kapsama, kâr payı ödemeleri, yurt dışına yapılan serbest meslek ödemeleri, yurt dışına yapılan gayri maddi hak ödemeleri başta olmak üzere bütün gelir/kurumlar vergisi stopajlarının alınması önerilmektedir.

ab) Özel tüketim vergisi

ac) Banka ve sigorta muameleleri vergisi

Teklifte KDV için matrah artırımını öngörülürken BSMV için bu düzenlemenin yapılmadığı görülmektedir. KDV ve BSMV birbirinin alternatifi vergilerdir. Ticari bir işletme için KDV ne ise bir finans kurumu için de BSMV aynı niteliktedir. KDV'nin kapsamda olmasına rağmen BSMV'nin olmaması doğru değildir.

ad) Sorumlu sıfatıyla ödenen KDV

ae) Damga vergisi,

af) KKDF.

ag) Özel iletişim vergisi ile HP/KMKP/Telsiz ücretleri

Özel iletişim vergisinde, yıllar itibarıyla hesaplanan vergi tutarı üzerinden aşağıda belirtilen tutarlarda artırım yapılarak beyan edilmesi ve peşin veya taksit ile ödenmesi önerilmektedir.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road
Chaoyang District Beijing 10025 P.F
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeancommerce.org

ÖİV'de vergi artırım	
Yıl	Yıllık hesaplanan ÖİV tutarı üzerinden yapılacak vergi artırım
2011	2,5%
2012	2,0%
2013	1,5%
2014	1,0%
2015	0,5%
2016	0,25%

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.
2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin
European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road
Chaoyang District Beijing 10025 P.F
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

Telsiz ücretlerinde 2004 yılından başlamak üzere, her yıl itibarıyla ödenen telsiz ücretleri üzerinden % 0,1 oranında artırım yapılarak beyan edilmesi ve peşin veya taksit ile ödenmesi önerilmektedir.

Hazine payı ve kurum masraflarına katkı payında, 2004 yılından başlamak üzere her yıl ödenen HP/KMKP üzerinden aşağıdaki oranlarda artırım yapılarak beyan edilmesi ve peşin veya taksit ile ödenmesi önerilmektedir.

- Hazine Payı için her yıl %0,25 oranında
- KMKP için %0,25 oranında

Ayrıca Kanunda, artırım yapılan yıllar için inceleme yapılmayacağına dair bir ifadeye yer verilmelidir.

ah) Diğer kamu alacakları

Kanun Teklifindeki düzenlemeler yalnızca Vergi Usul Kanunu kapsamındaki alacaklar, Gümrük İdaresinin alacakları ve Sosyal Güvenlik Kurumunun alacaklarına ilişkindir. Ancak Hazine Müsteşarlığı ve çeşitli özerk kurumlar gibi kamu otoritelerinin alacaklarının da kapsama dâhil edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Bu çerçevede, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ile imtiyaz sözleşmesi imzalamış veya 5809 sayılı Kanun uyarınca kaynak kullanımı ile yetkilendirilmiş olan işletmecilerden, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı ve/veya Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından imtiyaz sözleşmeleri veya yetkilendirmeleri uyarınca alınan Hazine Payı, Kurum Masraflarına Katkı Payı, Evrensel Hizmet Katkı Payı ile yine bu taraflar arasında imzalanmış olan her türlü sözleşme uyarınca talep edilen cezai şart, faiz ve diğer her türlü alacaklar ile Telsiz Ruhsat ve Kullanma Ücretleri, gibi yasal yükümlülüklerin de yapılandırma kanunu kapsamına alınması önerilmektedir.

Söz konusu yasal yükümlülüklerin, tabii olduğu idari para cezaları ile hukuki süreçlerdeki (uluslararası tahkim mahkemeleri kararları vb) kararlar da dikkate alınacak şekilde Kanun kapsamına dâhil edilmesi teklif edilmektedir.

Benzer şekilde, yukarıda sayılanlar dışındaki kamu idarelerine olan borç ve özellikle idari para cezaları (çevre kanununa göre kesilenler, EPDK cezaları, TRT bandrol cezaları vs. gibi çok çeşitli olabilir) kapsama alınmalıdır.

ai) Kanun ile yeniden yapılandırılması sağlanan borçlara, çeşitli kanunlara göre kesilen idari para cezalarının da eklenmesi son derece yerinde olacaktır.

Kapsamın buna uygun şekilde genişletilebilmesi için aşağıdaki gibi bir hükmün (bu kanunlarla sınırlı kalmaksızın uygun görülecek diğer ilavelerle birlikte) 1. maddeye ilave edilmesini önermekteyiz.

- 30/6/2016 tarihinden (bu tarih dâhil) önce, 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu, mülga 11/2/1950 tarihli ve 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun, 10/6/1983 tarihli ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 19.04.2001 tarihli ve 4634 sayılı Şeker Kanunu, 18/1/1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun, 23/5/1987 tarihli ve 3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanun, 10/7/2003 tarihli ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu, 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu, mülga 13/4/1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun, 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun ve 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun gereğince verilen idari para cezaları

Ayrıca, evvelce 6552 sayılı Kanunun 76 ve 77. maddelerinde düzenlendiği gibi TÜRMOB ve TOBB'a ödenmesi gereken aidat bedelleri ile ilgili olarak da bu hükümlere benzer düzenlemeler yapılması faydalı olacaktır.

b) Matrah artırımıyla ilgili diğer konular

ba) Katma değer vergisinde matrah artırımı

KDV artırımında ödenecek verginin hesaplanan KDV tutarı üzerinden hesaplanması, adaletsiz sonuçlar doğurabilecek yapıdadır. Doğru sonuca ancak ödenecek verginin esas alınmasıyla sağlanabileceği düşünülmektedir. İşletmelerin yaygın bir bölümünde ödenecek KDV'nin çıkmamasının, hesaplanan KDV üzerinden artırım seçeneği tercihine yönlendirdiği anlaşılmaktadır.

KDV'de matrah artırımı öngören düzenleme, cirosu yüksek işletmelerin yararlanmasına olanak sağlamayan bir yapıdadır. Olabilecek risk ile ortaya çıkan vergi uyumlu değildir. Farklı bir yöntem bulunarak, KDV de matrah artırımına kapsama giren işletme sayısı artırılabilir. Başka kriter olarak hesaplanan KDV ve Ödenecek KDV birlikte dikkate alınarak bir düzenleme yapılabilir, artırımda ek ödemeye bir sınır konabilir, azalan oranlı bir tarife yapılabilir.

KDV matrah artırımında da, kurumlar vergisi matrah artırımına paralel olarak ödenecek KDV/devreden KDV miktarları üzerinden bir artırım mekanizması düzenlenmelidir. Bunun için devreden KDV bulunan aylar için yıllar itibarıyla asgari ödeme miktarları belirlenmesi, devreden KDV pozisyonundan ilk ödenecek KDV pozisyonuna dönüldüğü aylara devreden KDV tutarlarının yarısının tenzil edilmesi, bu şekilde tespit edilecek ödenecek KDV tutarları da dahil olmak üzere ödenecek KDV

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road
Chaoyang District Beijing 10025 P.F
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

pozisyonunda bulunulan aylar için yıllar itibariyle artırım tutarları belirlenmesi uygun olacaktır.

Kanun teklifinde KDV matrah artırım talebinde bulunulan yılları izleyen dönemlerde yapılacak vergi incelemelerine ilişkin olarak, artırım talebinde bulunulan dönemler için sonraki dönemlere devreden KDV yönünden ve artırım talebinde bulunulan dönemler için ihraç kaydıyla teslimlerden veya iade hakkı doğuran işlemlerden doğan terkin ve iade işlemleri ile ilgili inceleme ve tarhiyat hakkının saklı olduğu belirtilmiştir. Böyle bir düzenleme matrah artırım düzenlemesinin getiriliş amacına ters düşmektedir. Matrah artırımına konu olan dönemlerden sonraki döneme devreden KDV tutarının doğruluğu yönünden ve matrah artırım yapılan dönemlerde alınmış olan KDV iadelerinin doğruluğu yönünden bir inceleme yapılmamalıdır, kanun teklifi yasalaşmadan mutlaka bu yönde bir değişiklik yapılmasına ihtiyaç vardır.

bb) Kurumlar vergisinde matrah artırım

KDV matrah artırımındaki yukarıdaki sorun aynı boyutta olmasa da kurumlar vergisi açısından da vardır. Büyük matrahlar beyan eden ancak akla gelmeyen olası küçük risklerini ve incelemeye muhatap olma risk ve maliyetini yaşamak istemeyen şirketler, mevcut yapıda matrah artırımından yararlanamamaktadır. Azalan oranlı matrah artırım veya bir başka alternatif bulunması durumunda bu tür işletmeler kapsama girebilirler.

bc) Kurumlar vergisinde matrah artırım

Teklifte, kapsama giren vergilerde 2011-2015 dönemleri için matrah artırım öngörülmektedir.

Aylık veya daha kısa vergilendirme dönemine tabi vergilerde, 2016 yılının kapanan vergilendirme dönemlerinin de matrah artırım kapsamına alınması önerilmektedir.

bd) Matrah artırım nedeniyle hesaplanan verginin bir defada ödenmesinde indirim

Kanun Teklifi'nde peşin ödemeyi teşvik etmek amacıyla yapılandırılmış borçların ilk taksit ödeme süresi içerisinde tamamen ödenmesi şartına bağlı olarak fer'i alacaklar yerine hesaplanmış Yİ-ÜFE tutarından ayrıca % 50 indirim yapılacağı düzenlenmektedir. Matrah/vergi artırımında ise fer'i alacak dolayısıyla Yİ-ÜFE bulunmadığından, matrah/vergi artırım sonucu çıkacak tutarın peşin ödenmesi durumunda herhangi bir indirim uygulanmayacaktır. Bu çerçevede, matrah/vergi artırımında ortaya çıkacak tutarların peşin ödenmesini teşvik etmek için; peşin ödemelerde belli oranlarda indirim uygulanması önerilmektedir.

3. İnceleme aşamasında olan aşamasında bulunan işlemler

Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla incelemesi devam etmekte olan veya dava aşamasında olan HP/KMKP/telsiz ücretlerinin, yeniden yapılandırma kapsamına alınması ve Teklifde vergi alacakları için belirlenen düzenlemelere tabi kılınması önerilmektedir. Buna göre, söz konusu pay ve ücretlerden;

- *İncelemesi / davası devam edenlerde anaparada % 50 indirim,*
- *İlk derecede terkin kararı verilmiş olanlarda anaparada % 80 indirim,*
- *Alacak aslına bağlı idari para cezasının sıfırlanması*
- *Gecikme faizi/zammı yerine Yİ-ÜFE oranı uygulanması*

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road
Chaoyang District Beijing 10025 P.F
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

önerilmektedir.

4. Yargı aşamasındaki işlemler

İncelemesi devam eden ya da ilk derece mahkemesinde henüz sonuçlanmayan ihtilaflı alacaklar için anaparada % 50 indirim, cezalarda %100 indirim ve gecikme faizi yerine Yİ-ÜFE faiz oranının uygulanması ve peşin ödemede fer'i alacaklarda indirim ile taksit imkanı sağlanmaktadır.

İlk derece mahkemesinde terkin edilip üst mahkemede devam eden tarhiyatlarda, yukarıda belirtilenden farklı olarak vergi aslında % 80 indirim yapılmakta ancak ilk derece mahkemesinde tasdik edilip, üst mahkemede dava süreci devam eden tarhiyatlar da ise vergi aslında hiç indirim yapılmamaktadır.

İnceleme, uzlaşma ve yargı süreçlerinde eşzamanlılık sağlanamadığı için bu durum mükellefler arasında haksız farklılaşmalara sebep olacaktır. Ayrıca bu durum aynı sektörde aynı konuda inceleme yapılan mükelleflerden incelemesi ya da ilk derece mahkemesi henüz sonuçlanmayanlar ile aleyhe sonuçlanıp üst mahkemede davası devam edenler arasında da eşitsizlik/rekabeti bozucu etki yaratmaktadır. Dolayısıyla ilk derecede mükelleflerce kaybedilip (tasdik kararı verilip) üst mahkemede süreci devam edenler için, vergi aslında/anaparada % 50 indirim yapılmasının hakkaniyete uygun olacağı düşünülmekte ve bu yönde bir düzenleme yapılması önerilmektedir.

Öte yandan, kesinleşmemiş vergilerde, son yargı kararı terkine ilişkinse verginin % 80'i silinirken, tasdikse vergi hiç silinmemektedir. Tasdikte de bir miktar vergi silinmeli veya terkinde de hiç vergi alınmamalıdır.

Son olarak, kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan alacaklar ile ilgili 3'üncü madde kapsamındaki ikmalen, re'sen veya idarece yapılan tarhiyatlara ilave olarak, 'ihtirazi kayıtlarla verilen beyannameler üzerine tahakkuk etmiş olan vergilerin de dahil edilmesi uygun olur. Bu sayede idarenin kaybettiği davaların belli oranda geri tahsil edilebilmesi veya devam eden davalardaki riskler belli oranda bertaraf edilmiş olur. Ayrıca uyumsuzluk dosya envanteri azaltılabilir.

5. Stok, demirbaş, makine ve teçhizat düzenlemeleri

- *Teklifle, kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan mallarla ilgili düzeltme yapılmasına olanak sağlanmaktadır. Bu olumludur. Ancak bu işlemde her türlü vergisel işlemin tam olarak yapılması istenmektedir. Bu düzeltmeyi yapacak işletmelerin KDV hesaplamaları ve ödemeleri makuldür. Ancak başta vergiyi doğuran olayın meydana geldiği yılın geçmesi ve çoğu işletmede malı alanın belli olmaması nedeniyle, ödenen KDV hiç bir zaman indirim konusu yapılamayacaktır. Bu durum dikkate alınarak, KDV yasal oran esas alınarak değil indirimli bir oran esas alınarak hesaplanmalıdır. Öte yandan, KDV indirimini vergiyi doğuran olayın meydana geldiği yılla sınırlayan düzenleme değiştirilerek netleştirilmeli, en azından uzun yıllar uygulandığı gibi sonradan yapılan tarhiyatlar nedeniyle ödenen verginin (sorumlu sıfatıyla ödemede ödeyen, diğer durumlarda verginin yansıtılması halinde yüklenici), tarhiyatın yapıldığı yıl indirimine olanak sağlanmalıdır. Böylece KDV'de mahsup sistemi çalıştırılmalı ve mükerrer vergileme yapılmamalıdır.*
- *İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan demirbaşlar için bir düzeltme imkanı verilmekte ancak kayıtlarda yer aldığı halde işletmede artık mevcut olmayan demirbaşlar için herhangi bir düzeltme imkanı verilmemektedir. Bu imkan sadece emtia için verilmekte, bu imkan da bütün vergisel yükümlülükler yerine getirilerek sağlanmaktadır.*

TÜSİAD

AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road
Chaoyang District Beijing 10025 P.F
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeancommerce.org

www.tusiad.org

Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede artık mevcut olmayan kıymetlerle ilgili de düzeltme ihtiyacı bulunmaktadır. Çoğu amortisman süresini doldurmuş, gerçekte olmayan ancak kayıtlarda yer alan demirbaşların vergisiz olarak kayıtlardan düşülmesini sağlayan açık bir düzenleme yararlı olacaktır.

- İşletmelerde mevcut olduğu halde kayıtlarda bulunmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar için,

c) Bu fıkranın (a) bendi uyarınca beyan edilen; genel oran tabi makine, teçhizat, demirbaş ve emtiaların bedeli üzerinden %10 oranı, indirimli orana tabi diğer makine, teçhizat, demirbaş ve emtiaların bedeli üzerinden tabi olduğu oranların yarısı esas alınarak katma değer vergisi hesaplanır ve ayrı bir beyanname ile sorumlu sıfatıyla beyan edilerek, beyanname verme süresi içinde ödenir. Makine, teçhizat ve demirbaşlar üzerinden ödenen bu vergi hesaplanan katma değer vergisinden indirilemez. Emtia üzerinden ödenen vergi genel esaslara göre indirilir. Bu emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar için 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin (2) numaralı fıkrası hükmü uygulanmaz.

hükmü düzenlenmiştir. Bu kapsamda ele alınan makine, teçhizat ve demirbaşların da işletmelerin katma değer yarattıkları mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılacağı açıktır. Dolayısıyla tıpkı emtialar için olduğu gibi bunlar için beyan edilecek KDV tutarlarının da hesaplanan KDV tutarlarından indirilebilmesinin sağlanması bu teşvik düzenlemesinin amacına ve KDV genel ilke ve prensiplerine uygun olacaktır. Ancak emtialar için ödenen verginin indirimi genel esaslara bağlandığından, çoğunlukla vergiyi doğuran olay yönünden takvim yılı sınırlaması ile karşılaşılması söz konusu olabilecektir, dolayısıyla bunun yerine vergi etkinliğini artıracak şekilde hem emtialar hem de makine, teçhizat ve demirbaşlar için ödenen verginin, sorumlu sıfatıyla beyanın yapıldığı döneme ait 1 no.lu KDV beyannamesinde indirim konusu yapılacağına dair bir hüküm eklenmesi yerinde olacaktır.

6. Varlık barışı

- Varlık barışının kapsamını varlıklar itibarıyla sınırlandırmaya gerek olmadığı düşünülmektedir. Başta taşınmazlar olmak üzere, her türlü varlık kapsama alınmalı ve işletmelerin mali tablolarının gerçek duruma getirilmesi sağlanmalıdır.
- Daha önceki varlık barışı ile ilgili kanunlarda, beyan edilip yurt içine getirilen tutarların belirtilen tarihten geriye doğru herhangi bir nedenle yapılan vergi incelemesinde izah nedeni sayılmasına ilişkin (vergi kalkanı) düzenlemenin, bu Teklifte yer almamasının vergisel açıdan önemli bir eksiklik olduğu düşünülmektedir. Bu kapsamda, yurt dışı varlıkların beyan edilerek Türkiye'ye getirilmesi, getirilen kişiler nezdinde ne tür bir vergi barışı sağlayacağı hususu da çok net olmamaktadır. Matrah artırımı yapmayanlar için sorun olacak bu durumun giderilmesinde yarar bulunmaktadır.
- Varlıkların Türkiye'ye getirilmesi kavramı uygulamada bazı varlıkların kapsam dışında kalmasına yol açabilecek niteliktedir. Özellikle bazı sermaye piyasası araçlarında, varlığı gösteren bir yazı veya sözleşme dışında Türkiye'ye getirilebilecek bir varlık yoktur. Bu gerekçeyle, Türkiye'ye getirme kavramının netleştirilmesinde yarar olduğu düşünülmektedir.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road
Chaoyang District Beijing 10025 P.F
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.org

7. Diğer konular

- Kanunun yayımından önce ödenen vergilerin iadesini yasaklayan Teklifin 10. maddesinin 16. fıkrasının, vergisini erken ödeyen cezalandırmayacak şekilde değiştirilmesi önerilmektedir.

Yapılmak istenen düzenlemeye göre, teklif kanunlaşmadan önce, nezdinde yapılan vergi incelemesi neticesinde tarh ve tebliğ edilen vergi, ceza ve gecikme faizine karşı vergi mahkemesinde dava açıp kaybeden, vergi mahkemesi kararını Danıştay'da temyiz ederken vergi, ceza ve gecikme faizini ödemiş olanlara iade yapmayı engellemektedir. Bu durum ise söz konusu ödemeyi yapmamış olanlarla yapanlar arasında eşitsizlik yaratmaktadır.

Benzer şekilde, ilk derece mahkemesinin tasdik kararına istinaden temyiz edilen ancak İdare tarafından cebren tahsil edilen alacakların da, halen yargı aşamasının tamamlanmadığı hususu göz önünde bulundurularak red ve iadesine imkan sağlanması önerilmektedir. Aksi takdirde, ilk derece mahkemesinin tasdik kararını temyize götüren mükelleflerden cebren tahsil edilenlerle cebren tahsilat yapılamayanlar arasında Kanun uygulaması bakımından haksızlık ortaya çıkacaktır.

- Gümrük vergisi aslına bağlı olarak kesilmiş ve vergi aslı kısmen veya tamamen ödenmiş veya kaldırılmış idari para cezaları da kanunun 2. Maddesinin (2) b veya c kapsamına dahil edilmelidir.

Daha ağır durumlar kapsama dahil edilmişken, daha hafif uyumsuzluklarla ilgili durumların dahil edilmemesi adalete aykırıdır.

- Vergi dairelerinde sonuçlanmamış mahsup talepleri nedeniyle var olan teminatların çözümü konusunda adım atılmalıdır.
- Birçok vergi indirim ve istisnasının uygulaması YMM Tasdik Raporuna bağlıdır. Rapor süresinde verilmemişse uygulamanın ne şekilde olacağı da net değildir. Konunun netleştirilmesinde, mükelleflere belli bir süre verilerek, her türlü indirim ve istisna uygulaması için daha önce verilmemiş raporların verilmesi halinde geçmişe dönük uygulama yapılmayacağına ilişkin bir düzenlemeye ihtiyaç bulunmaktadır.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road
Chaoyang District Beijing 10025 P.F
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeancommerce.org